



THOMAS BALL BARRATT

PINSEBEVEGELSENS APOSTEL OG GRUNNLEGGER I NORGE

**EKTESKAP, SKILSMISSE OG
GJENGIFTE**

EKTESKAP, SKILSMISSE
OG
GJENGIFTE

ISBN:
978-1466209428

Thomas Ball
Barratt



Ekteskap, skilsmisse og gjengifte.

Copyright © 2011 Ronny Ranestad Larsen
www.kristenbloggen.net

Alle bibelsitatene er hentet fra Bibelselskapets oversettelse 1930 og 1978/85. © Det Norske Bibelselskap 1978/85. Gjengitt med tillatelse.

Eksemplarframstilling kun tillatt under følgende betingelser: Materialet må ikke endres, omformes eller bygges videre på.

«For etter oppstandelsen tar de ikke til ekte og tas ikke til ekte, men de er som englene i himmelen.»

Matt 22, 30



INNHold

INNLEDNING	7
FORORD AV UTGIVER	8
FORORD	9
FORLOVELSE	7
EKTESKAPET	13
VERDEN I DAG	15
TIL HVEM SKREV PAULUS?	19
HVA JESUS OG PAULUS LÆRTE	24
AT EKTESKAPET ER OPPLØST	30
DE KRISTNES FORHOLD	37
HAR GUD SAMMENFØYD ALLE SOM INNGÅR EKTESKAP?	40
GJENGIFTE	43
ER DET ANDRE GRUNNER TIL SKILSMISSE?	53
FREMKALT ABORT	57
ET FORMANINGSORD	59
SUMMA SUMMARUM	63
STIKKORDREGISTER	65

INNLEDNING

Dette emne har spesielt i den senere tid trengt seg inn på oss og krever et svar. Jeg har fått mange brev fra private personer og fra lederne i flere menigheter som har bedt meg om råd. Dessuten har emnet vært diskutert ved vårt sommerstevne, og flere predikanter har offentlig forkynt sin mening om saken.

Det er meget mulig at jeg ikke vil tilfredsstille fleres mening om dette for tiden så brennende spørsmål, men føler at jeg må fremkomme med det syn som jeg tror Herren har gitt meg.

T. B. Barratt

FORORD AV UTGIVER

Dette manuset ble skrevet så tidlig som i 1938 av Thomas Ball Barratt. På grunn av tiden den ble skrevet i og store protester ble den aldri gitt ut. Manuset var rett og slett for kontroversielt.

Det var ikke før i 1991 at boken endelig ble utgitt av *Filadelfiaforlaget AS*. Noen år senere forsvant dessverre boken fra butikkhyllene.

Som den gang da manuset ble stoppet, så ligger det også en egen historie bak denne utgivelsen. *Den* har også har blitt møtt med motstand fra andre forlag.

Derfor er det min glede og mitt håp om at den på ny skal nå ut til mennesker. Bokens grammatikk og skrivemåte har blitt oppdatert.

Jeg håper at boken vil være til velsignelse for flest mulig.

Ronny Ranestad Larsen

FORORD

Det er med stor glede, jeg tar del i pastor Barratts arbeid om forloving, ekteskap og skilsmisse. I mange år har jeg selv hatt en følelse av at noe i bokform burde bli sagt om dette betydningsfulle emnet.

Full enighet i disse spørsmål kan kanskje ikke vinnes blant alle troende på grunn av de mer eller mindre klare lys man har, over Skriftens ord, og i enkelte tilfeller på grunn av at foranliggende spørsmål har fått sin spesielle belysning for ens eget vedkommende gjennom erfaringer man har gjort, eller gjennom forbindelse med personer som har hatt en spesiell innstilling til disse spørsmålene.

Broder Barratt har, så vidt jeg kan forstå, uten forutinntatte meninger, og med ett rent forsett i å få fram bibelordets enkle mening, gått til sitt erverv, da han skrev dette manuskriptet. Kjærligheten til de mennesker som dette spørsmål nærmest berører, lyser igjennom hele framstillingen.

Broder Barratt har her tatt sin oppgave i å forsøke å hjelpe dem til rette, som gjennom vanskelige ekteskapelige forhold har kommet inn i et slikt åndelig forhold, at de har behov for hjelp og veiledning. Mang en forsamling som har kommet bort i slike saker, vil sikkert ha stor nytte av dette arbeidet.

Emnet er svært vanskelig å behandle, og framstillingen kommer naturligvis fra visse hold å bli møtt med misforståelse, feiltolkninger og angrep, men Guds folk i generelt skal motta den som ett vekkelserop, en hjelp og en vegviser.

Jeg ønsker at boken må få bli til stor velsignelse, og at den må få den største mulige spredning.

Lewi Pethrus.

FORLOVELSE

Vi må skille mellom trolovelse, eller som vi i alminnelighet kaller det: forlovelse og ekteskap. Det sees allerede av **5 Mos 20, 7**: «Og er her nogen mann som har trolovet seg med en kvinne, men ennå *ikke har tatt henne til ekte osv.*» Det offentlige stempel var ennå ikke satt på troløvelsen. Samtidig fremholdes det hvor hellig i Guds øyne en forlovelse er. Sml. **5 Mos 22, 23-30**. Man har ikke lov å leke med menneskesjeler!

Men av det første eksempel ser vi at troløvelsen eller forlovelsen *ikke* er det samme som ekteskap. Når man derfor går så langt at man lever sammen og har legemlig omgang med hverandre, før pakten har blitt stadfestet av offentligheten ved de lover og former for ekteskap som landet anerkjenner, så er dette ikke bare uriktig, men likefrem *utukt!* Man syndet mot sin forlovede som om man var gift med henne og som om alle hennes rettigheter som hustru var sikret, noe som ikke er tilfelle. Det må være folk med en slapp og fordervert samvittighet som handler på den måte, og det må påtales og slås til jorden overalt hvor man treffer på det!

Den gamle pakt forlangte at hvis man hadde hatt samleie med sin *trolovede*, så skulle hun bli mannens hustru (**5 Mos 22, 29**). Moseloven regnet bare med forholdet mellom to forlovede. Men viser det seg at den ene av partene har hatt omgang også med andre, så blir det en sak for seg. Kvinnen er, som en har sagt, en forseglet kilde, og hvis man bryter seglet, da, er de to blitt «ett kjød».

Forlovelse bør ikke inngås mellom en virkelig kristen og en uomvendt! Erfaringen stadfester at det fører som regel til skade for den som forener seg med en verdslig mann eller kvinne. Hvis den ene av de to blir *frelst* etter at forlovelsen har funnet sted, og den uomvendte part legger hindringer i veien for den annen parts omgang med Gud, og søker å hindre den frelste bror eller søster fra å gå på møter eller på annen måte stenger veien for deres åndelige liv, så må de da stå fast i sin tro på Jesus! Og viser det seg å være *umulig* å få den nødvendige frihet til å dyrke Gud, da vil ikke forholdet mellom dem kunne fortsette. Paulus sier: «Man skal *ikke dra i fremmed åk med vantro!*» (2 Kor 6, 14-18). De to er *ikke* sammenbundne med ekteskapelige bånd, så troløvelsen eller forlovelsen kan eller bør oppheves, det vil si hvis de ikke har hatt legemlig omgang med hverandre. Det er bedre å oppheve forbindelsen enn å forlise sin sjel!

Her må man være bestemt i sin holdning. Det er mulig at den ufrelste part vil si: Du skal få fullkommen frihet til å tjene Herren og gå på møter hvor og når du vil, men dersom han eller hun *ikke omvender seg*, så viser erfaringen at i de fleste tilfeller er den ufrelste part ikke ordholden og drar gjerne den annen part til verden igjen. Her må man for sin sjels skyld vokte seg i tide, for ikke å komme i en av satans snarer og forlise alt man har fått av Gud! Det kan muligens være den lyse stilling i verden som lokker, eller den rene kjærlighet til den ufrelste mann eller kvinne man har forlovet seg med som drar. Men *Jesus må* settes over alt og alle. Man skal ikke handle overilet, men under mye bønn og mange formaninger og oppmuntringer til ufrelste mann eller

kvinne man er forlovet med. Går ikke det, så har man bare ett å velge: *Jesus!*

Hvis man allikevel er enig om å fortsette forlovelsen og gifte seg, må begge parter være forberedt på følgene. Det blir et *kompromiss*, som etter mine og manges begreper ikke er verdig en ekte kristen. Står hver på sitt, vil det oppstå en stadig strid om de religiøse spørsmål. Gir den frelste mann eller kvinne etter for den andres krav og verdslige liv, så betyr det den sikre undergang for gudslivet.

Jeg har truffet på mange tilfeller i mitt lange liv, som har smertet meg dypt. Det er til og med predikanter og evangelister, som utviser et meget sløvt forhold når det gjelder et *virkelig løfte* overfor den man har forlovet seg med. Begge kan muligens være «kristne» og delta i det kristelige arbeide, men så får vi høre at forlovelsen er hevet og en ny inngått. Ja, at det inntreffer ikke bare en gang, men flere. Har man da ikke mere kristelig karakter enn at man leker med vår nestes vel og ve på den måte, da passer man iallfall ikke som predikant eller evangelist. Hvorfor inngå en forlovelse når man ikke er absolutt sikker i sin sak at det er Guds vilje? Det må i sannhet bli en oppvåkning blant de kristne i dette stykke!

EKTESKAPET

Ekteskapet ble innstiftet av *Gud selv* i Edens have. Gud gav Adam *én* hustru, ikke to eller flere. Det viser oss Guds tanker om ekteskapet. Det skulle være et bånd som bevarte samfunnet rent og sunt. Den store tyske religionsgransker *Wilhelm Schmidt* har ifølge lektor K. Weienholth, fremholdt at urfolket, altså de opprinnelige mennesker, «selv mente at de ikke hadde fått sin religion ved tenkning eller granskning, men som en arv fra ætt til ætt og som oftest i siste hånd fra *Gud selv*. *Gud opplærte de første mennesker han hadde skapt*. Dette gjelder svært mange folkeætter fra mange steder på jorden. Deres religioner peker i samme retning. Gud viser seg da å være *opphavet* til de eldste religioner og fremstilte seg som en personlig Gud. Han er den virkelige skaper av himmel og jord, og fremfor alt av mennesket selv, og steg ned til sine herligste skapninger og åpenbarte seg selv og sitt verk for dem, for deres tanke, vilje og følelser. Det gjorde han *straks etter skapelsen*, og ferdedes med dem i god forståelse.»

Så langt fra, derfor, at urfolket dyrket naturen eller fedrene eller åndene, så viser Schmidts undersøkelser av saken (ikke ved bibelgranskning) at de hadde troen på *én* Gud, og kjente ikke til flerguderi. Schmidt forkaster evolusjonslæren helt, som en følge av sine studier. De første menneskeraser har ikke fått sine begreper om Gud ved utviklingslæren. Religionen er ikke utviklet fra lavere former. Slik ble deres *moral* også ført inn i de rette spor av Gud fra begynnelsen, også

hva det ekteskapelige liv angår. Men mennesket kom bort fra den opprinnelige bestemmelse. Til og med patriarkene drev flerkoneri og senere Israels konger. Når man i de såkalte «kristne» land har løsnet på båndet, at man ikke har respekt for inngåtte forpliktelser, så viser det at man har glemt *Guds opprinnelige bestemmelse* og lever sitt liv nærmest på *hedensk* eller gammel jødisk vis. Det menneskelige samfunn er stort sett kommet inn i den mening at det er ingen ting i veien med denne ordning. Man oppdras i et miljø hvor man anser skilsmisser for et lovlig forhold, akkurat som hedningene tidligere. Vel forbyr loven i «kristne» land flerkoneri, men å skille seg fra sin hustru for nær sagt en hvilken som helst sak, anser man å være korrekt. Landets lover gir også adgang til det.

VERDEN I DAG

Den nye moral

Dertil kommer at man i våre dager er kommet inn i en *bestemt kamp mot skriftens morallære*. Det som *Guds ord* fremstiller som moral, anser man som en livsfarlig sæd som må slå til jorden. Man har stilt forholdet her fullstendig på hodet og kaller *det* moral som Guds ord og den kristne menighet anser som *umoral*. Uten omsvøp går man løs på saken og fordrer at det må nå bli slutt med hva disse (den nye morals tilhengere) kaller umoral, det vil si slutt med Guds forskrifter, slutt med et rent og sedelig liv og respekten for alt det som Skriften anser som grunnlaget for et hellig og fromt liv. Det anser man for en sykelig og umandig og ussel opptreden, en bundet ånd, en fordervet, gammeldags, inngrodd tankegang, som man må bli ferdig med — jo før jo heller! Slik stiller forholdet seg nå. Og det er ledende menn og kvinner i samfunnet som ikke *bare* anbefaler dette, men preker og skriver mot det som ene og alene kan betraktes som en ren og guddommelig moral!

Med *Freud* i spissen har *psykoanalysens* talsmenn søkt å gjøre det av med all virkelig moral i samfunnet. Den seksuelle avholdenhet som Skriften gjør fordring på, sier man likefrem er skadelig for samfunnet og forårsaker legemets undergravning, så vi blir vitne til en mengde komplekser eller nevroseser som kun kan motarbeides med at man driver utukt. Det er leger som anbefaler dette, og ungdomslærere som

gjør absolutt krav på det, da kyskhed er fordervelig for menneskene.

Siste gang jeg var i Bergen, holdt en rektor et foredrag for studentene, hvor han gjorde krav på at man innredet hjemmene slik at de unge kunne få drive utukt i fred, og foreldrene måtte undervise dem mht. preventive midler, så de kunne fortsette med tilfredsstillelsen av sine kjødelige lyster, da det var absolutt den sunneste måte å fremme ungdommens vel på. (Jeg skrev et svar i «Bergens Aftenblad» da jeg så referatet av rektorens foredrag.) Dette gir oss et lite innblikk i den abnorme og fordervelige åndsretning som preger en stor del av det menneskelige samfunn i dag!

Forferdelig! — sier du. Ganske riktig. Det er satans intrigespill som her har fått et grusomt tak i menneskenes tankegang. Men kjensgjerningen er der. *Skjønnlitteraturen* er også gjennomsyret av denne vanhellige innflytelse. Noe så vederstyggelig som man iblant ser i bøker som leses og slukes av ungdommen i våre dager, kunne man ikke tenkt seg muligheten av en del år tilbake. Her er ikke synden kamuflert eller skjult, men den anbefales åpent og med krasse ord.

Jeg har ikke plass her til utførligere å påpeke den nye morals forferdelige omfang og redselsfulle innflytelse. Det som er edelt og godt, undergraves, og den faste grunn som Guds ord fremholder, har man løsrevet seg fra. I Russland, hvor man har slått til lyd for den nye moral som i intet annet land, har man innbilt de unge at kristendommens krav er ensbetydende med et slaveliv og proletariatets undergang, hvorimot de borgerlige løftes ved kristendommen til å bli prole-

tariatets undertrykkere. Dette har da medført kristendomsforfølgelsen der. Men så får man også bli vitne til at skarer av unge, som har kjent kristendommens kraft¹, er *villige til å dø* for den sannhet som har frigjort dem.

Her ser vi et av *tegnene* på Kristi snare komme. Han sier selv al som det var i Noas og Lots dager, slik vil det også bli når Menneskesønnen kommer tilbake. Å forføre sin nestes datter eller sin nestes hustru, det er i disse menneskers øyne tillatt. Ja, man er ikke bare feig hvis man ikke gjør det, så sant *lysten* driver til det, men et tåpelig og dumt menneske.

Mange kristne vil gni seg i øynene lenge før de våkner til å forstå hvordan sakene virkelig ligger an *her i landet*, men her har vi med *fakta* å gjøre. Løslevnet og hor, ofte dekket over med det mere tiltalende navn «kameratekteskap», finnes i fleng i vårt land. Du spør kanskje: hva betyr kameratekteskap? Jo, det er å leve som om man var gift *uten å være det!*

Selvfølgelig kan man ikke tenke seg *noe som dette innen kristelige kretser*. De som farer med slikt, er intet annet enn utuktige mennesker — horkarler og horkvinner, og bør stemples som slike av alle rettsindige mennesker! De er en skamplett blant menneskene. Det er sedelighetsforbrytelse stemplet med et finere navn, og mange er det dessverre som lokkes inn i disse helvetes fangarmer i vår tid.

Det er klart at denne tilstand nå som før vil til slutt føre et hvilket som helst land og folk mot den sikre undergang. Den

¹ I Russland har de likevel snudd om i den senere tid — de har lært av erfaringene at den nye moral ikke fører frem.

skjebne som har rammet tidligere slekter, viser oss dette. Det eneste som kan redde landene er *levende kristendom* og overholdelsen av de bestemmelser som Kristus og hans apostler forkynte. *Men hvordan skal vi opptrede overfor de av verdens barn* som kommer fra slike fordervelige tilstander? Det er *dette*, som må bli av stor viktighet for oss *nå*.

TIL HVEM SKREV PAULUS?

Det ble klart for meg en dag at et korrekt svar på dette spørsmålet, vil avgjøre hvilket standpunkt man skal ta i spørsmålet om ekteskap og skilsmisse.

*Guds plan var: kun én hustru. Men hans plan ble forkastet. Flerkoneri ble parolen. Man glemte helt Guds bestemmelse og gikk kjødets vei. Det var Jesus som gjenopptok Guds bestemmelse i sin samtale med fariseerne. De ville vite om en mann hadde lov til å skille seg fra sin hustru for enhver saks skyld. Jesus henviste dem øyeblikkelig til **1 Mos 2, 20-25**. Sammenlign **Matt 19, 3-11**. Men de påstod at Moses hadde gitt dem denne rett. Jesus svarte kun at det var for deres «harde hjerters skyld» det skjedde, «men fra begynnelsen av har det ikke vært slik.»*

Det Paulus skrev, var til «*slike som kjenner loven*» (**Rom 7, 1**). *Den feil så mange begår i våre dager, består i at de har lagt den målestokk som Kristus og Paulus anvendte på dem som ikke kjenner loven, på hedningene. Det er det samme som å kreve av hedningene den samme renhet og det samme moralske standpunkt som av dem som kjente til Guds bestemmelser. Men Paulus har ikke på noe sted forlangt dette, heller ikke Kristus. Paulus fraråder de kristne bestemt å skille seg av med den «vantro» (hedningen). I **1 Kor 7, 12-17** sier Paulus: «Dersom en bror (det vil si en kristen som er omvendt fra jødedommen eller hedenskapet, og med sikte på vår tid: fra verden i sin alminnelighet) har en *vantro hustru*, og hun samtykker i å bo hos ham, da *skiller han seg ikke**

fra henne! Og en hustru som har en *vanthro mann*, og denne samtykker i å bo hos henne, *skiller seg ikke fra sin mann!* Og hans grunn for dette var at hustruen kunne frelse sin mann, eller omvendt. Den uomvendte mann eller kvinne kommer under en hellig innflytelse, likeså barna!

Det var ganske vanlig at en hedning skilte seg fra sin hustru i Korint, mens de begge var hedninger, og det kunne muligens være god grunn til å forvente dette nå etter at den ene part var blitt en *kristen*. Men Paulus omtaler merkelig nok slett ikke skilsmissemessforholdene blant hedningene. Derimot påpeker han at om en hedning, hvis hustru er blitt frelst, ønsker at ekteskapet skal fortsette, så skal ikke hun avbryte det. Paulus forlanger *ikke* at de skal skilles og familien sønderbrytes. Og omvendt: Hvis mannen blir en kristen og hustruen ønsker at samlivet skal fortsette, så er det ingen ting i veien for det, sier Paulus. *Han tilrårder at så skjer.*

Og det som Paulus tilrådet den gang, gjelder også i våre *da-ger*. Det var et råd til *alle de kristne menigheter (1 Kor 7, 17)*.

Som man vet, praktiseres skilsmisser i dag i vårt land som blant hedningene fordom, og det ofte uten noen nevneverdig grunn. Det hele hjemles og anerkjennes av myndighetene. Men *det finnes ingen levende kristen som vil forsvare slike forhold!* Allikevel må disse moderne *hedninger* *behandles på samme måte* som hedningene på Paulus' tid. Man kan ikke forlange at de skal handle etter Guds ypperste råd som slett ikke kjenner til det, og *Paulus' bestemmelser hadde ikke tilbakevirkende kraft*. Tvert om! Han rådet den troende å

leve sitt liv fremdeles med den vantro *hvis* denne samtykte i det.

Når en *mann* eller kvinne omvendte seg fri fra hedenskapet, så ble hele deres forrige liv og forhold

bragt under blodet!

Når de banket på menighetens dør, så ble de spurt om de hadde troen på *Jesus*, og kunne de svare «ja» på det spørsmålet, så ble de døpt og tillagt menigheten. Den uomvendte mann eller kvinne ble ikke med ubarmhjertig hånd avskåret fra den søster eller bror som hadde gitt sitt hjerte til Gud! Selv om hun eller han var fraskilt eller gift med en fraskilt (noe som ofte fant sted i de dager). De fikk allikevel fortsette sitt samliv med apostlenes sanksjon. Kanskje en mann hadde flere hustruer. Da måtte han, idet han antok kristendommen, naturligvis bryte med dem alle — utenom *en*. Hvem denne ene skulle være, måtte selvfølgelig landets lover avgjøre. Det ble naturligvis *den siste*. Det ligger i Paulus' ord (**1 Kor 7, 12-13**): «Da skille han — hun seg *ikke!*»

Det samme gjelder også den som hadde vært gift flere ganger. Noen vil vel si: Han måtte naturligvis ta *den første* tilbake. Men denne var muligens gift om igjen eller død. Forresten tillot ikke Moses at man tok den første hustru tilbake (**5 Mos 24, 4**). Ser vi nærmere på dette sted (**1—4** vers), så finner vi at fariseernes uttalelser om Moses slett ikke medfører sannhet. Han gir ikke påbud om «skilsmissebrev» eller adgang for den fraskilte til å gifte seg med en annen. Han refererer kun til en gammel tradisjon og lar den passere

uten motsigelse. Han så vel at det ikke nyttet å innta et annet standpunkt, grunnet, som Jesus sa, deres «*harde hjerter*». Man bør merke seg at den skilsmisse som her omtales, ikke gjaldt *hor*. For den hadde Moses fastsatt *dødsstraff* (3 *Mos 20, 10*; 5 *Mos 22, 22*). I tidens løp inntok man en mildere holdning, men så sent som på Jesu tid praktisertes det. (Husk på kvinnen som var grepet i *hor*.)

Som allerede påvist, skrev Paulus til slike som «*kjenner loven*».

På grunn av den falske tanke at alle mennesker her i landet er *kristne* — fordi de er døpt som spebarn (noe Skriften ikke påbyr eller gir adgang til, og som hverken Jesus eller hans apostler lærte eller praktiserte) så anvender man på *alle mennesker* de bestemmelser som Kristus og apostlene fattet for de *kristne*, enten de er kristne eller ikke, ja, til og med på folk som har sverget Jesus og kristendommen fiendskap, og som til og med betrakter den med hat og bitterhet — akkurat som hedningene tidligere. (Disse står som regel fremdeles i statskirken.) Ingen ting kunne være mere urimelig! *For det man ikke har hørt, sier Paulus, kan man heller ikke tro på*. Og det råder ikke så lite hedenskap i Norge i dag, selv om landet står i kristelig henseende langt over mange andre såkalte «*kristne*» land.

Når man legger Jesu og hans disiplers morallære som grunnlag for disse ufrelste mennesker, så begår man et stort feilgrep! Landets lover gir dem adgang til skilsmisse, selv om årsaken *ikke* er «*hor*» (*Matt 5, 52*), og folk lever i den tro akkurat som *hedningene før*, at alt er i orden, og at de mot-

tar sin lovlige rett når de forkaster og bryter den ene forbindelse og stifter en ny. Kanskje *kirken* sanksjonerer giftemålet ved å ektevie dem. De er således uvitende og kjenner ikke *loven* som Paulus henviser til (*Rom 7, 1-3*).

Når en av disse omvender seg og blir en kristen, men muligens er gift med en fraskilt mann eller kvinne, *da må vi anvende den samme fremgangsmåte som Paulus* anvendte ovenfor den som var gift med en hedning eller vantro. Noen annen handlemåte ville bli urettferdig, og ifølge Skriften en skadelig og ubarmhjertig handling!

Vi må erindre, ifølge G. F. Hansen, «at størstedelen av medlemmene i Korint var kalt ut av hedenskapet og hørte til i en by hvor ikke bare alskens umoral florerte frodig — deriblant seksuelle utskielser — men som likefrem var beryktet for sin usedelighet, til og med blant datidens sedelig fordervede byer.»

Paulus skrev ingen regler for hedningene eller de vantro!

De personer det gjaldt, var slike som hadde hørt Jesu lære fremholdt, eller kjente til den forkynnelse Paulus førte. De som hørte Jesus tale, kom straks under ansvar, likeså de som hørte Paulus preke eller leste hans brev.

HVA JESUS OG PAULUS LÆRTE

Jesus

Matt 5, 31, 32: «Det er sagt: Den som skiller seg fra sin hustru, skal gi henne skilsmissebrev. Men jeg sier eder at hver den som skiller seg fra sin hustru uten for hors skyld, han volder at hun driver hor, og den som gifter seg med en fra-skilt kvinne, han driver hor.»

19, 3-11: «Og fariseerne kom til ham, fristet ham og sa: Har en mann lov til å skille seg fra sin hustru for enhver saks skyld? Han svarte og sa: Har du ikke lest at han som skapte dem, fra begynnelsen av skapte dem til mann og kvinne og sa: Derfor skal mannen forlate far og mor og holde seg til sin hustru, og de to skal være ett kjød? Så er de da ikke lenger to, men ett kjød. Derfor, det som Gud har sammenføyet, det skal et menneske ikke adskille. De sa til ham: Hvorfor bød da Moses å gi hustruen skilsmissebrev og skille seg fra henne? Han sa til dem: For eders harde hjertes skyld gav Moses eder lov til å skilles fra eders hustruer; men fra begynnelsen av har det ikke vært således. Men jeg sier eder at den som skiller seg fra sin hustru, uten for hors skyld, og gifter seg med en annen, han driver hor, og den som gifter seg med en fra-skilt kvinne, han driver hor. Hans disipler sa til ham: Står saken så mellom mann og hustru, da er det ikke godt å gifte seg. Men han sa til dem: Ikke alle fatter dette ord, men bare de som det er gitt.»

Lukas 16, 18: «Hver den som skiller seg fra sin hustru og gifter seg med en annen kvinne, han driver hor, og hver den som gifter seg med en kvinne som er skilt fra sin mann, han driver hor.»

Markus 10, 11-12: «Og han sa til dem: Den som skiller seg fra sin hustru og gifter seg med en annen, han gjør seg skyldig i hor mot henne, og dersom hustruen skiller seg fra sin mann og gifter seg med en annen, driver hun hor.»

Paulus

Rom 7, 2—3: «Den gifte kvinne er jo ved loven bundet til sin mann så lenge han lever; men dersom mannen dør, er hun løst fra loven som bandt henne til mannen. Derfor skal hun kalles en horkvinne om hun, mens mannen lever, ekter en annen mann; men dersom mannen dør, er hun fri fra loven, så hun ikke blir en horkvinne om hun ekter en annen mann.»

1 Kor 7, 10—17: «De gifte byder jeg, dog ikke jeg, men Herren, at en hustru ikke skal skille seg fra sin mann; men er hun skilt fra ham, da vedblir hun å være ugift eller forlike seg med sin mann - og at en mann ikke skal skille seg fra sin hustru. Til de andre sier jeg, ikke Herren: Dersom en bror har en vantro hustru, og hun samtykker i å bo hos ham, da skiller han seg ikke fra henne! Og om en hustru har en vantro mann, og denne samtykker i å bo hos henne, da skiller hun seg ikke fra sin mann! For den vantro mann er helliget ved sin hustru, og den vantro hustru er helliget ved broren; ellers var jo eders barn urene, men nu er de hellige. Men dersom den vantro skiller seg, da får han så gjøre; broren eller

søsteren er ikke trellbundet i slike ting, men Gud har kalt oss til fred. For hva vet du, hustru, om du kan frelse din mann? eller hva vet du, mann, om du kan frelse din hustru? Dog vandre hver således som Herren har gitt ham, som Gud har kalt ham! Og således foreskriver jeg *i alle menigheter.*»

Som man ser, er Jesu ord gjengitt noe forskjellig av evangelistene. De er muligens uttalt ved flere anledninger og utfyller hverandre. I **Matt** står det, at den som gifter seg med en fraskilt kvinne, bedriver hor. Grunnen hvorfor hun er skilt omtales ikke der. Paulus sier, at man kan bli *tvunget til å skille seg* og gir tillatelse til det. Jesus omtaler ikke om det var *for hors skyld* kvinnen var blitt fraskilt. Men i første del av samme vers uttaler han, at *hor* var en berettiget grunn til skilsmisse, så mannen var uten skyld hvis han skilte seg fra hustruen. I Jesu ord her er det særlig tale om *mannens* skyld ved å ekte en fraskilt kvinne, men det sier seg selv at den samme skyld *må* påhvile en *kvinne* som ekter en fraskilt mann, med mindre hor fantes i det første ekteskap, eller hun var blitt *tvunget* til å skilles.

Altså, hvis det er *hor* tilstede hos noen av partene, så har den annen part *rett* til å skille seg. Hvorfor? Fordi den pakt som var inngått, er brutt, ikke bare privat, men offentlig. De var «ett kjød», men den ene part har faret etter «fremmed kjød», og krenket på det grusomste den som gav ham eller henne sitt hjertes hele fortrøstning, og har kastet seg i armene på en som ikke aktet den gifte manns eller kvinnes inngåtte pakt og forbindelser.

Da ekteskap er en *pakt for livet*, så må et slikt brudd som dette betraktes som om den der har syndet var *død!* — og ekteskapet oppløst! (De ble stenet til døde på Mose tid.) Vedkommende har bragt dødens kulde inn i det hjem som han eller hun var med på å reise, og den skyldige er som *død* innfor den annen part.

Vi må endelig huske på at det Jesus talte og Paulus skrev, *ikke gjelder hedningene eller de vantro* som ikke kjenner loven. Det gjelder dem som vil vandre i Jesu fotspor og følge Hans og Hans apostlers retningslinjer. Ifølge både Jesu og Pauli lære finnes det altså *to grunner* for skilsmisse: *Hor og påtvungen skilsmisse*.

I replikkene mellom Jesus og hans disipler om ekteskapet uttalte de: «Står saken så mellom mann og hustru, da er det ikke godt å gifte seg.» Men han sa til dem: «*Ikke alle fatter dette ord, men bare de som det er gitt.*» Ikke alle kunne anta den lære at den ugifte stand var best, men det gjaldt også bare dem som Gud hadde bestemt dette for. Men hvem er disse? Jo, sier Jesus: «Det er gildingene som er født slik av mors liv.» Deres konstitusjon gjør at de har ingen tilbøyelighet i den retning og er så fysisk ute av stand til å inngå ekteskap. Ja, de som har gjort det, har bare forvoldt sorg og bitre skuffelser! «Og det er gildingene som er gildet av menneskene.» Andre har grepet inn i deres liv og gjort det umulig for dem å inngå ekteskap. Man anvendte gildingene² ganske ofte i Østen og gjør det fremdeles. Hoffmannen omtalt i **Apg 8** var en gilding (sml. eng. overs.). «Det er gildingene som har gildet

² Gilding: Evnukk. En kastrert person.

seg selv for himlenes rikes skyld. Den som kan fatte dette ord han fatte det! «Det er mennesker,» sier dr. Brorson, «som fordi de mener derved å kunne fremme Guds gjerning ennå bedre, har valgt denne vei personlig. Paulus valgte denne vei selv (**1 Kor 7, 7**). Hvis noen mener at de er kalt til det slags oppofrende liv, han eller hun, så kan de velge det. Men la ikke noen dermed mene at de er mere *hellig* enn de som ikke gjør det. Her er det *den katolske verden* har grepet sørgelig feil! Ingen og intet samfunn eller kirke har rett å bestemme over den enkeltes valg i så henseende. Det er helt ut et frivillig og personlig valg.»

«Uten for hors skyld.»

Matt 5, 32. Jesus erklærte altså at «hor» var en rettmessig grunn til skilsmisse. Mannen hadde (det er kvinnens brudd som her omtales) rett til å skille seg fra henne. Det samme må naturligvis menes hvis mannen er den skyldige part. De jøder som Jesus talte til, forstod at denne skilsmisse *var intet mindre enn en fullkommen oppløsning av ekteskapet*. I **Rom 7, 2-3** og **1 Kor 7, 10-11, 39** sier Paulus at ekteskapet oppløses kun ved døden (det er iallfall den opprinnelige regel, mener han). Men *her* ser vi at *Jesus* påpeker at i det minste i *ett* tilfelle er skilsmisse berettiget (**Matt 5, 32**). Og *Paulus* selv skrev at det var også *et annet tilfelle*, det nemlig hvor man må finne seg i en *påtvungen skilsmisse*, og betrakte ekteskapet for oppløst. Guds ord må leses i sammenheng. Les t. eks. **1 Kor 7, 15**: «Men dersom den vantro skiller seg, da får han så gjøre; broren eller søsteren er ikke trellbundet i slike ting, men Gud har kalt oss til fred.» Dette blir jo en på-

tvungen skilsmisse! Den «vantro» (i dette tilfelle menes sikkert en hedning) har t. eks. giftet seg med en hedensk kvinne. Så blir hun *frelst*. Det kan ganske naturlig føre til uenighet. De gamle guder foraktes av henne, i det selskapelige liv kan hun ikke lenger være med. Hun tør ikke dele sitt hjerte! Så blir hun kastet ut av hjemmet og *taper alle sine rettigheter som hustru i hedningens hjem*. Men sådanne er *ikke* bundet i slike ting, sier Paulus. Vi har ofte lest om lignende tilfeller i bøker og i misjonsberetninger i våre dager. Kanskje det er den hedenske mann (vantro) som blir frelst og hustruen forårsaker skilsmisse i hjertets bitterhet. Broren er *ikke* trellebundet i slike ting, sier Paulus. *Men den kristne part skal ikke søke å få skilsmissen i stand*, for Gud har kalt oss til *fred!*

Men hvis skilsmissen effektueres, da kan *den uskyldige part* betrakte ekteskapet som *helt* oppløst. Ekteskapet er derfor *ikke et slaveforhold*, hvorfra man ikke kan komme seg løs, *når den ene part absolutt forlanger det*. Landets lov hjemler rett til det. Man blir med andre ord *påtvunget* skilsmissen. Den ene part flykter fra sine forpliktelser, avskjærer det bånd som ikke burde oppløses, og bærer så ansvaret *innfor Gud for sin forseelse*. Det er muligens skjedd *ikke* for hors skyld, men fordi hedningen (den vantro) av *religiøse grunner*, eller av *rent personlige grunner*, ikke vil leve sammen med den *kristne kvinne* eller den *kristne mann*.

AT EKTESKAPET ER OPPLØST

Det fremgår av den omstendighet at ved ekteskapet er man ifølge Guds bestemmelse blitt «*ett kjød*». Men hvis man er utro mot sin ektefelle og har legemlig omgang med en *annen*, så er man bunden til *denne*, for Paulus sier: «Eller vet dere ikke at den som *holder seg til skjøgen, er ett legeme med henne?* For det er sagt: De to skal være ett kjød» (1 Kor 6, 16). Her anvender Paulus slagordet «ett kjød» også med henhold til horkarlens forhold til skjøgen. Ikke bare religiøst eller åndelig sett, men også *fysisk* er det første ekteskapsbånd sønderrevet! — og man er blitt «ett kjød» med skjøgen!

«*Ett kjød*».

Det er et uttrykk som må oppfattes *billedlig*. Det er iallfall fleres mening, deriblant Falck Hansens, og jeg synes det ligger i sakens natur. «De to» — dermed sies ikke at de utgjør *to halvdel* av *ett legeme*. Når den ene dør, så måtte også i så tilfelle den annen halvdel opphøre å eksistere. Det er ikke meningen. Deres individualitet og personlighet opphører ikke når de ektevies, men skulle utfylle hverandre. Den enkeltes organer, lemmer, evner, ansvar og rettigheter eksisterer like fullt når den ene part dør.

Med uttrykket «*ett kjød*» betegnes nærmere den intime forbindelse som oppstår mellom de to legemer og den derav oppståtte frukt: barnet. Ja, den sammensmeltning i alle de-

ler som oppstår mellom de to personligheter, som for fremtiden skal dele livets kår sammen.

Når det så blir et brudd mellom de to, så brytes denne forbindelse mellom dem. Idet man slutter forbindelse med en annen, så brytes forbindelsen med den første. Hele ens vesen blir på en satanisk måte forenet med «skjøgen». Det kan være som *et kort, satanisk ekteskap*, men man er dermed blitt «*ett kjød*» med «*skjøgen!*»

Jeg kjenner likevel til forhold hvor mannen eller kvinnen har falt i hor, og den uskyldige part har båret over med den skyldige, etter dennes erkjennelse og bekjennelse og bønn om tilgivelse. Det er blitt oppreisning. Den skyldige er blitt tatt til nåde igjen, og familien er blitt spart for oppløsning. Det er mere sjeldent at slikt skjer, og kun der hvor kristendommen eller den sterke naturlige kjærlighet hos den uskyldige part har fått overhånd. Og det er et smukt syn! Til tross for at ekteskapet var oppløst ved ekteskapsbruddet, er den skyldige part tilgitt og mottatt på ny. Men et fortsatt liv på denne måte i stadige fall og tilgivelser er unaturlig.

Når man innvender mot at *den uskyldige part* har rett til å gifte seg, så skjer det som oftest grunnet uttrykket at de to er blitt «*ett kjød*». Men som anført: hva med den som har levd i lang tid i et unaturlig forhold og har drevet utukt med mange menn eller kvinner? Hvis hun eller han blir omvendt og kommer og banker på menighetens dør, vil de bli holdt utenfor av den grunn? *Nei!* — like så lite som den som har levd som røver og morder og er blitt frelst i et fengsel. Man sprer gjerne små bøker eller brosjyrer alle vegne, som inne-

holder beretningen om vedkommende sitt syndefulle liv og merkelige omvendelse og gir dem adgang til å vitne om dette på møter og i menighetene. Er en røver eller morder bedre enn en horkarl? Nådens favn stod åpen for dem, og menigheten fryder seg over at de har funnet veien tilbake til Gud. Den åpner seg for dem, så de ved dåp og den offentlige mottagelse i menigheten forstår at de er velkomne. De får adgang til nattverdbordet, og når de er blitt prøvd en tid, får de adgang til betrodde stillinger i menigheten. Jeg traff nylig en mann som har levd i dype synder, og som har blitt straffet for sine forbrytelser av øvrigheten, men nå virker han for de fortaptes frelse. Vi føler en strøm av takknemlighet til Jesus som har reddet slike og bevarer dem og bruker dem i sin tjeneste.

La oss fremdra flere aktuelle tilfeller:

En mann gifter seg med en kvinne *når de begge er i ufrelst tilstand*, men skiller seg fra henne etter at de har fått barn. Senere gifter han seg med en annen, fremdeles i ufrelst tilstand, og hans nye hustru er likeledes ufrelst. Ved det siste ekteskap oppstår et lykkelig familieforhold. Det blir flere barn i familien. Begge giftemål har fått statens og kanskje også kirkens sanksjon. Men så blir mannen *frelst*, likeså hans hustru.

Da oppstår spørsmålet om det *siste* ekteskap skal fortsette eller ikke. Mange sier nei, andre svarer ja. Både mann og hustru kommer herved, spesielt hvis de tilhører en bibelsk menighet, i et stort dilemma. Hva skal de gjøre? Skal de oppløse sitt hjem og støtte barna ut så å si for alle vinder — og

oppløse det lykkelige familieliv som råder? Det første var altså ikke lykkelig, *derav* oppstod skilsmissen.

Merk: Alt det som har funnet sted, *fant sted mens de ennå var uomvendte*. De hadde intet bibelsk lys i saken og mente at når øvrigheten og kirken gav dem rett til skilsmisse og det nye giftemål, så var *alt* i orden.

Det er meget lett å si: De får oppløse det siste giftemål. Det vil si mannen må da *sørge for en ny skilsmisse*. Kanskje landets lover ikke engang tillater det. Men hvis det skjer, da må den kvinne han nå har som sin hustru og som er blitt mor under full beskyttelse av landets lover, utstøtes.

I det første tilfellet synes det ikke at *Gud* har sammenføyet paret, men derimot synes det å være så i det andre tilfellet. I det første tilfellet har det antagelig vært forhastede bestemmelser, muligens et fall i synden, som tvinger til ekteskap, muligens press fra slektninger, foreldre osv., men det førte aldri til et lykkelig ekteskap. *Gud* hadde ikke lagt denne vei klar, men i det andre tilfellet synes alt å være som det skal være. Det er fred i hjemmet, lykke og kjærlighet, og barna vokser opp tilfredse og glade i dette miljøet. *Skal så det siste hjemmet også ødelegges? Krever Guds ord det?*

Det var *ikke* hor som var grunnen til skilsmisse, men uenighet og trette og altfor store uoverensstemmelser. Det syntes disse *ufrelste* mennesker ialfall. For de *frelste* skal ingen ting være uovervinnelig! Men disse var *ufrelste* og handlet som slike. De var med andre ord *hedninger*. Hva kan man vente

av hedninger, når det gjelder å følge den *kristne* moral? Kun protest og motstand!

Men nå da den ene eller begge er blitt virkelig frelst — *kristne*? Skal Kristi lov ha tilbakevirkende kraft, så et helt hjem *sønderrives og sønderbrytes*? Det synes så lite lik *Jesu ånd* og den ånd som fremkommer i **1 Kor 7, 12-17**. For selv om apostelen ikke nevner *hor* i denne forbindelse, så tenker han seg likevel «hedningen» — en «vantro» mann eller kvinne, og sier: «Om den vantro mann samtykker i å bo hos henne, da *skiller hun seg ikke fra sin mann!*» — og det samme gjelder mannen overfor hustruen. «*Men dersom den vantro skiller seg, da får han så gjøre; broren eller søsteren er ikke trelbundet i slike ting, men Gud har kalt oss til fred.*» Hvis altså den *vantro* vil skille seg, så får han gjøre det, vil han derimot forbli i ekteskapet, så kan han det. Det samme gjelder selvfølgelig kvinnen. De to har vært hedninger, men så kommer kristendommen til stedet, og den ene blir *kristen*. blant hedningene var der fullt opp av utukt, så overfor den opprinnelige lov og Kristi lov kunne det være god grunn til skilsmisse. Men den som er blitt kristen, kan med god samvittighet tillate at den frelste hedning *forblir* som før i hjemmet, det er intet til hinder for det.

Her har vi den ånd vi må ha for å møte et tilfelle som dette!

Det er mulig at en kvinne blir gift med en som er smittet av «den nye moral». Men så blir hun frelst. Mannen forlanger skilsmisse, og hun innvilger det for fredens skyld. Hun banker så på menighetens dør. Skal de uten videre svare: Nei, du er skilt? Hun vil straks kunne svare: Ja, men det er ikke

min skyld. Min mann levde sammen med andre kvinner, og da jeg så ble frelst, ville han ikke vite mere av meg. Skal da menigheten svare fremdeles: Det hjelper ikke! Du er en fraskilt og kan ikke få adgang her?

Hvem har gitt menigheten mere rett til å motta den omvendte tyv eller røver eller horkvinne, enn denne som også er blitt omvendt og ber om adgang til menigheten. Man vil muligens svare: Røveren, tyven og horkvinnen har sluttet sitt liv i røveri, tyveri og utukt, men disse fortsetter, selv om de sier at de er omvendte. Ja, man har til og med sagt at de lever et liv i «permanent hor».

Men man må huske på at det *er* forpliktelser som man har inngått i sin uomvendte tilstand, som man ikke uten videre kan komme fra. Således også det siste lovfestede ekteskap. Det ville bety en *ny skilsmisse og* muligens ødeleggelsen av et godt familieforhold og adsplittelsen av uskyldige barn. Men det viktigste for oss alle er, som sagt at *Paulus* sier at hvis den vantro — hedningen — vil vedbli i ekteskapet, så skal *ikke* den troende bror eller søster søke å få det oppløst!

Altså! — når personer som i sin uomvendte tilstand har inngått ekteskap, selv om de var fraskilte, men er nå blitt *frelste*, vil inn i menigheten, så skal man ikke støte dem fra seg som om de var hedninger, *men de skal behandles som andre frelste*. Og ingen medlemmer har rett eller adgang til å se ned på dem og tale ukvemsord til dem eller om dem i menigheten eller andre steder.

Jeg ble fortalt at man et sted hadde spurt: «Hvem er det?» Som svar sa vedkommende som ble spurt, med en sur grimase av ansiktet: «Æsj! — hun er fraskilt!» Vedkommende burde skammet seg! For skilsmissen hadde funnet sted da den omtalte kvinne var *ufrelst*, men nå stod hun der *frelst* og *ren* i Lammets blod, og da var hun like ren som den som anklaget henne. Paulus sier bestemt: «Broren eller søsteren er *ikke trellebundet i slike ting*, men Gud har kalt oss til *fred*.» Når man opptrer på den måte som vedkommende jeg har anført, strider man mot *Guds ord!*

Man anfører gjerne **1 Kor 7, 10-11** til forsvar for sin handlemåte. Men når Paulus her sier «*at en hustru ikke skal skille seg, men er hun skilt fra ham, da vedbli å være ugift eller forlike seg med sin mann,*» så må man huske på at Paulus her ikke nevner *hor* eller *påtvunget skilsmisse* som skilsmissegrunn. Den påtvungne skilsmisse nevner han like etter, som allerede anført i samme kapittel (**15** vers), og *tillater den*, og Jesus tillater skilsmisse hvor den ene part er falt i *hor*. Vi må vokte oss, så vi *ikke sammenblander* disse stedene. Det som Paulus omtaler i **1 Kor 7, 10-11**, *gjelder ganske andre grunner*. Det er mulig at det har vært hissighet, utidig vrede, bitterhet, kjedelighet eller verdslig lyst som voldt skilsmissen. Det er i et slikt tilfelle at Paulus formaner kvinnen som er skilt (det er henne som spesielt omtales her) å *søke forlik* snarest mulig. Han nevner ikke mannen som grunn til skilsmissen. Men skylden kan likeså snart være *hans*, og da gjelder apostelens formaning også ham.

DE KRISTNES FORHOLD

Vi har nå sett hvordan menigheten skal behandle *frelste*, men fraskilte personer, som begjærer opptagelse. Men så oppstår spørsmålet mer bestemt angående den enkelte kristne som *allerede tilhører menigheten*:

Har noen kristen lov å skille seg? Jeg påstår som før at Jesus anfører «hor» som skilsmissegrunn, og Paulus den *påtvungne skilsmisse*. Det er ikke den uskyldige part, når det gjelder hor, som skal søke skilsmisse, men han eller hun kan likevel bli nødt til å gå med på den. *Den skyldige part*, hvis han eller hun tilhører en menighet, bør utelukkes av denne, men *den uskyldige part*, hvis vedkommende tilhører en menighet, har rett til sitt medlemskap og en hvilken som helst stilling menigheten vil gi ham eller henne.

Den romersk katolske kirke lærer at man er bundet til det første ekteskap hele sitt liv. Den betrakter ekteskapet som et *sakrament*. Det skal alltid bestå. Man anvender stedet: «Hvad Gud har sammenføyet, skal et menneske ikke adskille» til forsvar for det, selv om Paulus sier at *den «som holder seg til skjøgen, er ett legeme med henne. For det er sagt: De to skal være ett kjød» (1 Kor 6, 16)*. Horkarlen eller horkvinnen har *åpenlyst adskilt det som Gud har sammenføyet*, men den romersk katolske kirke *går forbi apostelens bestemmelse*. Det ser ut som flere er smittet av *katolsk syn* i vårt land!

Det er sant hva misjonsprest *L. Dahle* sier om dette forhold: «Mennesket skal (bør) ikke gjøre dette (det vil si skille seg),

likesom det ikke skal stjele eller myrde, men når det nå viser seg at ekteskapsbryteren allikevel gjør det, så må den annen part erkjenne *faktum* og innrette seg deretter.» Og videre: «Derfor skal *kun den* som har forårsaket skilsmissen, tape sin rett til å inngå nytt ekteskap, *men ikke den uskyldige part*. Når den *romersk katolske kirke* lar det gjelde *dem begge*, så handler den som om man, når en ble overfalt på landeveien og måtte verge seg så godt han kunne, ville dømme både ham og overfalls mannen for slagsmål. *Slik dømmer ingen rettferdig dommer.*»

Det eneste den romersk katolske kirke gir lov til, er «*separasjon*» (midlertidig eller for bestandig) *med hensyn til bord og seng.*» Det er som Dahle sier «et begrep som Skriften slett ikke kjenner, og som den katolske kirke har oppfunnet århundrer etter kristendommens innførelse.» Begrepet er uten støtte i Guds ord. *Den gresk katolske kirke og de protestantiske kirker* inntar et annet standpunkt.

«*Den greske kirke* anser visstnok også (likesom romerkirken) ekteskapet for et sakrament, men anser det likevel *oppløselig* ved åpenbart ekteskapsbrudd.» (Oehler, symbolikk, s. 630). *Den lutherske kirke* (protestantene) fastholder at «*kun den* som har forårsaket skilsmissen, skal tape sin rett til å inngå nytt ekteskap, *men ikke den uskyldige part.*»

Her står vi altså overfor *to* helt avvikende anskuelser, og begge parter mener seg å bygge på Guds ord. Den kamp som i senere år er oppstått i manges sinn, går da egentlig ut på om man i dette stykke vil være *katolikk* eller *protestant*. En ting kan man iallfall ikke komme utenom, og det er at

Jesus lærte, som vi har sett, at man kunne skilles for *hors*³ skyld, og Paulus fremholder både muligheten og tillatelighe-ten av *påtvunget skilsmisse*.

Når den romersk katolske kirke påberoper seg: «Hva Gud har sammenføyet, skal et menneske ikke fraskille» til forsvar for sine påstander, så har vi allerede sett at en legemlig omgang med en annen person enn den som man var ekteviet til, *oppløser ekteskapet fullstendig (1 Kor 6, 16)*. Vil noen mann eller kvinne ta den skyldige part til nåde og fortsette samlivet, når der er anger og erkjennelse tilstede, så er jo det *en stor nådehandling*, men ekteskapet *ble virkelig oppløst* ved ekteskapsbruddet. Og en fortsatt uren handlemåte ville det ikke være tilrådelig å støtte og søke opprettholdt.

Dertil kommer at det er et stort spørsmål, om *alle* inngåtte ekteskap har fått *guddommelig* stempel. La oss kort se på dette.

³ Det greske ordet for *hor*, *πορνεία porneia*, brukes også om utroskap, utuktighet, homoseksualitet, dyresex, incest osv.

HAR GUD SAMMENFØYD ALLE SOM INNGÅR EKTESKAP?

Personlig er jeg nødt til å tro at *Gud* ikke alltid har vært den som har sammenføyd de to nygifte.

Misjonsprest Dahle kommer også inn på dette: «Ved mange ekteskaper kan det visselig ikke sies at det er *Gud* som har ført de to sammen. *Han har vært holdt helt utenfor*. Og når så samlivet begynner, er det ikke noen kraft fra *Gud* til å holde det sammen i gode og onde dager. Den såkalte naturlige kjærlighet kan rekke et stykke, så lenge det ikke røyner på. Men snart kommer det ofte en knute på tråden. Den ene eller den annen part — eller begge — tror å ha oppdaget noe, at den som en i forlovelsesdagene tilbudte ikke er den engel man hadde drømt om, men har sine feil. Og jo mere man stirrer seg på disse og glemmer sine egne, desto kjøligere blir forholdet. Så oppstår uenighet og trette. Derfra er det ikke så langt til den tanke: Vi passer visst ikke sammen, vi harmonerer ikke. Det er vel best vi skilles. Denne tanke modnes visst ofte til beslutning først ved at man leser noen av disse bøker, hvorav der vrimler i nåtidens såkalte «skjønnlitteratur», hvor ekteskapskilsmisser fremstilles *ikke fra den avskrekkende, men fra den tillokkende side*. Bort med all tvang! Den frie kjærlighet må få sin rett! Trives man ikke lenger i en forbindelse, så er det bare å bryte den av. Det er nettopp å være i sannhet. Og det er så fribårent, så selvstendig og kjekt å ha mot til å sette seg ut over alle lover og vedtekter både fra *Gud*, kirken og øvrigheten, frigjøre seg

fra all autoritet. Det sømmer seg en ekte frihetshelt! Og så styrter man seg hodekulls ut i det bunnløse dyp av elendighet som en sådan skilsmisse omtrent alltid fører ut i, men som man for sent oppdager. *Sårest* vil det bli følt hvor det også er *barn* i det oppløste ekteskap! Hyppigst er det vel den ene part som således bryter ut av ekteskapet, men i nåtiden hender det nok også at begge parter kommer overens om å skilles.» Så langt Dahle.

A. J. Russell som skrev «Bare for syndere» og «En ting vet jeg», har uttalt adskillig om «Det flokete ekteskapsproblem». Jeg vil anføre en del: «Den virkelige løsning på ekteskapsproblemet er selvfølgelig at *Gud* får lede *forlovelsen* Gud har sine planer med et menneske. Å gifte seg *med en annen enn den Gud har bestemt, er direkte å oppsøke vanskeligheter*. Men de fleste mennesker i dag gifter seg på et hvilket som helst et grunnlag enn Guds vilje — slektskap, bekjentskap, kvinnelig charme, personlighet, elskverdighet, selskapelige talenter, forretningstalent og nesten alle andre fortrinn på Guds grønne jord. *Og så dumper de opp i vanskelighetene like om hjørnet.*»

Slike ekteskaper kan man vel neppe si er innstiftet av *Gud*. Begge parter har vel nærmest tenkt på den annen parts tiltrekkende utseende, fremragende stilling i livet, det innsmigrende vesen, de gode livskår og mye annet. Men når alt dette brister! — hva da? Sunnheten, de finansielt gode kår? Når venner svikter og forlater en? Men aller mest når den man var forelsket i ikke holder mål lenger, og den kjærlighet man tidligere hadde, fordufter — hva da? *Da* vil det vise seg

om det var den *rene kjærlighet* som bandt to hjerter sammen, eller kun flyktige tilbøyeligheter og stemninger! Mange *faller* for en plutselig fristelse og gifter seg da for å dekke over skammen! *Gud* kan da ikke pålegges skylden for den forbrytelse de to har begått!

En kristens plikt.

Jeg vil til og med si at selv om det ikke synes å være Guds egentlige plan med livet man har fulgt, så *må de holde sammen når de er ektevidd*. Så sant de er *kristne*, så har de ingen rett til å forsere seg frem til skilsmisse, kun i overensstemmelse med Jesu og Paulus' plan. Hva verden — den «vantro» eller hedningen — gjør, er en annen sak. Men to kristne som er rettslig ektevidd, har ikke lov å skilles for nær sagt hva som helst! Kun, som sagt, hvis der er *hor* tilstede, eller skilsmissen blir påtvunget av den annen part. Den som gir seg ut for å være *en kristen* og *påtvinger* den annen å skilles, bør ikke tåles i en kristen menighet! Den som påtvinger den annen part å skilles — uten for hors skyld — har hele ansvaret for bruddet! Den som har villet «*fred*», bør ikke foraktes av noen kristen eller av noen menighet! (**1 Kor 7, 15**).

GJENGIFTE

«Enkelte etikere,» sier prof. *Hallesby*, «har gått så langt at de i *alle* tilfeller betrakter det annet ekteskap som forkastelig, ja, betegner det like ut som *bigami*. Denne oppfatning av ekteskapet er *ikke* bibelsk. For det første uttaler Skriften tydelig at når ekteskapet er oppløst *ved døden*, har den gjenvlevende ektefelle full frihet til å gifte seg på ny, uten å bedrive hor (*Rom 7, 3; 1 Kor 7, 39*). Derfor kan man ikke til støtte for den nevnte oppfatning anføre Pauli ord i *1 Tim 3, 2* at en tilsynsmann skal være «én kvinnes mann». Dette har enkelte oppfattet som et ord om «det annet ekteskap». Men ut fra hele Pauli syn på «det annet ekteskap» både i *Rom 7; 1 Kor 7* og i *1 Tim 5, 14*, må vi med de fleste fortolkere gå ut fra at Paulus med disse ord krever av en tilsynsmann at han skal leve et rent ekteskapelig liv, altså ikke ha seksuelt samliv med noen annen enn sin hustru.»

«Når Skriften på denne måte stiller det fritt for den troende å inngå et nytt ekteskap etter den første ektefelles død, så beror det på at ekteskapet er en form for samliv *som kun hører jordlivet til* (*Matt 22, 30*). Det er da grunnen til at samlivet med en ny ektefelle her på jorden ikke vil innvirke på det hinsidige samliv med den første ektefellen.»

Man spør da med rette: Er ikke ekteskapet helt oppløst også ved en skilsmisse, når den har funnet sted som en følge av de grunner Jesus og Paulus angir — *hor* eller *påtvunget skilsmisse*? Er ikke den uskyldige *fri*? Kan man ikke, når man er uskyldig, inngå et nytt ekteskap, men må være bundet til

den mann eller kvinne som har levd og lever i hor? Eller når en blir støtt ut av hjemmet av den «vantro», eller denne forlater sin ektefelle og oppløser forbindelsen helt? Skal man da fremdeles betraktes som bundet til den som ingen forbindelse vil ha?

En kvinne er naturligvis ikke etter et giftemål, hva hun var før dette. Men det synes unaturlig og urettferdig at den som ikke har brutt den inngåtte pakt, skal for den annens lettsindighets skyld lide hele sitt liv følgene av dennes overtredelse, hva enten den uskyldige er mann eller kvinne. I virkeligheten er, som sagt, den *skyldige* part *død* grunnet sin synd innfor den han eller hun har forurettet. *Jesu* bestemmelse må være avgjørende: «*Uten for hors skyld*». Hvis han skiller seg fra sin hustru uten for hors skyld, da volder han at hun driver hor. Hvordan? Fordi hun, hvis hun gifter seg igjen, gjør det uten at dette forferdelige brudd har funnet sted. Hun gifter seg med andre ord uten at hor har vært årsaken til skilsmisse, og da driver hun hor hvis hun gifter seg. Men da følger det konsekvent at hvis *hor har* funnet sted, hvorved bruddet oppstod, så driver hun *ikke* hor om hun gifter seg på ny. Mannen har *avskåret seg moralsk all forbindelse med henne*. Hun er *fri* til å gifte seg igjen, som før hun var gift, selv om hun er mor til flere barn i det første ekteskap. Hennes mann er som *død* for henne — eller omvendt.

Den siste passus i ***Matt 5, 32*** må behandles på samme måte: «Og den som gifter seg med en *fraskilt* kvinne,» det vil si ifølge *Jesu* ord: en kvinne som er fraskilt «*uten for hors skyld*», han driver hor, fordi det intet virkelig brudd er inn-

truffet mellom den han gifter seg med og hennes første mann. Hverken hun eller han har bedrevet hor. Hun er fremdeles, ifølge den inngåtte pakt, den første manns hustru, selv om landets lov gir rett til skilsmisse. De har iallfall derved stillet seg *utenfor Guds ord*.

Den som «skiller seg fra sin hustru uten for hors skyld» — *volder* at hun driver hor, på den måte at hun, ifølge den skilsmisse som er oppstått, gifter seg med en annen mann. Uttrykket «*volder*» synes sterkt, men det menes at den forrige mann ved sin handlemåte har muliggjort forbindelse med en annen mann (naturligvis i overensstemmelse med landets lover), og når det ikke er *hor* som skiller ham fra hustruen, så blir hun skyldig i hor, hvis hun gifter seg på ny — og den forrige mann er årsak til dette!

1 Kor 7, 10-11

Dette sted, som vi tidligere har berørt, er i slekt med **Mark. 10, 1** og **Luk. 16, 18**, hvor uttrykket «uten for hors skyld» er utelatt. Her tales om den som av ganske uriktige grunner har oppløst ekteskapet. Slike skal, som Paulus sier (**1 Kor 7, 10-11**), søke snarest mulig å *få et forlik i stand eller forbli ugift*. Det sees tydelig av hele sammenhengen at Paulus her *ikke* tar sikte på dem som *Jesus gir rett til å skilles*, slike som er skilte grunnet *hor*. Han kan ikke motsi sin Frelser! Det sikter da bestemt til dem som har skilt seg uten berettiget grunn. Det er en antagelse som, ifølge *Georg Falck-Hansen*, har rådet helt fra oldkirken av. Stedet synes å forby *all* skilsmisse ved første betraktning, men «kirken har fra først av lagt

Matteus-stedene til grunn for sitt syn på skilsmissen, et standpunkt det er tiltrådt av alle de store protestantiske teologer. For så å bringe Paulus i overensstemmelse med Jesus, har man fra oldkirken av oppfattet den førstes ord i **1 Kor 7, 10-11** som gjeldende skilsmisser *av andre grunner enn utukt*. (Tertullian, Chrysostomus og Theodiret. Til disse slutter seg Erasmus, Luther, Calvin, Butzer, Chemnitz og Gerhard samt av nyere forskere Wuttke, J. Weiss, Dahle og Hallesby)».

Man går ut fra at skilsmissegrunnen i **1 Kor 7, 10-11** har vært vrede, trette, uaktsomhet, et hardt og uforsonlig sinn, eller ting som uforutsett er oppstått, som har hatt en splittende tendens. Det kan muligens være en ond makt som har satt sinnene mot hverandre. Noe som *bør* og *må* overvinnes når det gjelder virkelig *kristne*.

Her gir ikke Paulus lov til skilsmisse. Man skal enten søke forlik, eller hvis man skilles — forbli *ugift!*

1 Kor 7, 12-17.

Like etter det ovenfor siterte sted omtaler Paulus den *påtvungne skilsmisse*. Her lyder det: «Til de andre sier jeg, ikke Herren: Dersom en bror har en vantro hustru, og hun samtykker i å bo hos ham, da skiller han seg ikke fra henne! Og om en hustru har en vantro mann, og denne samtykker i å bo hos henne, da skiller hun seg ikke fra sin mann!» (Den greske og romerske lov gav henne myndighet å skilles.) «For den vantro mann er helliget ved sin hustru, og den vantro hustru er helliget ved broren, ellers var jo eders *barn* urene,

men nå er de hellige.» Dette viser at de som på denne måte er bundet sammen med en hellig mann eller kvinne, kommer under deres innflytelse, og *Gud* bereder dem på denne måte for frelsen, som de selvfølgelig må ta imot personlig ved tro. Samtidig — såfremt den frelste bror eller søster blir tro mot det lys de har mottatt, så ødelegges ikke det hellige forhold innfor Gud ved denne ekteskapelige forbindelse. Men *troskap mot Herren* kreves også, som tidligere påpekt, ellers vil den vantro part seire og dra den annen part ned i et liv av sløvhhet, eller også i åpent frafall.

Barna helliges! Hvis bare den ene av foreldrene er frelst, da bør man for barnas skyld holde det ekteskapelige bånd vedlike. De kommer under kristelig påvirkning gjennom den frelste far eller mor og gjennom menighetens innflytelse. Man kan ikke av dette utlede et argument for barnedåpen, som mange gjør, for her gjelder det like mye om den ene part er pinsevenn eller lutheraner (*Apg 16, 1*).

En ting må man merke seg når Paulus skriver om «de andre» i vers *12-17*, at da taler han i eget navn: «Til de andre sier *jeg*, ikke Herren.» Men selvfølgelig, selv om han ikke har fått det som en direkte åpenbaring, så mener han seg å ha Guds Ånd (sml. vers *10*). Hans mening skulle så ikke være i strid med Jesu mening!

C. F. Hansen påpeker hvor avgjort Paulus er med henhold til ekteskapets uoppløselighet, da han ganske sikkert har ansett ektefellene for å være «ett *kjød*». Det kommer frem i vers *10-11*, men også i vers *12-13*. Man må derfor ikke, som noen bibelfortolkere, mene at «Paulus overlater til den ene, den

annen eller begge parters forgodtbefinnende om ekteskapet skal fortsettes eller ikke.»

Nei, det som Paulus legger vekt på er hvordan *en kristen* skal stille seg i et *blandet ekteskap*, hvor den «vantro» begjærer skilsmisse. Han fremholder at selv det blandede ekteskap er et «hellig» forhold, ellers ville barna være urene. *Den kristne part* skal om mulig fastholde den ekteskapelige forbindelse — *uten frykt!* Men vil den «vantro» absolutt skilles, så skal den kristne part «ikke øve noe trykk, enn mindre tvang — hverken moralsk, juridisk eller økonomisk — for å beholde ektefellen.»

«Broren» eller «søsteren», sier Paulus, *er ikke trelbundet i så henseende*. Men den som er kristen skal ikke søke ekteskapet oppløst. Det må komme fra den «vantro» (hedningen). Det ligger i uttrykket «ikke trelbundet» at den kristne part «ikke alene er fri for forpliktelsen til å opprettholde samlivet, men også at det motsatte *ville være slavekår.*» I disse vers (**12-17**) finnes ikke som i vers **10-11** noe bud om at den troende som er blitt påtvunget skilsmissen, skal forbli ugift. Det er intet argument til fordel for det at ektefellen (hedningen — den vantro) kunne angre. Den enes lykke skal ikke forpurres av noe så uvisst. Her må det da bemerkes at *ingen levende kristen* vil uten videre kaste seg inn i et nytt ekteskap, men vente og se om motparten kommer til sans og samling. For *målet* er utvilsomt dette at et ekteskap *ikke skal oppløses*. Kanskje ventetiden kan medføre at motparten angre og er villig til å fornye forbindelsen.

Jeg har nettopp i den senere tid mottatt to brev som beviser at denne mulighet kan tenkes. Det ene brev er oppfylt av beklagelser fra den enes side. En tid deretter fikk jeg atter et brev hvori vedkommende uttaler, at nå var hun kommet over alt som skilte henne fra mannen. De var forlikt og levde i fred!

Viser det seg derimot at den som var årsak i skilsmissen *lever i utukt*, ja, har tatt seg en annen hustru, så er saken klar. Den kristne part «er ikke trellbundet i slike ting.»

Men om det nå ikke kan påvises *hor*, hvis det viser seg at den «*vanthro*» vil skilles og definitivt utstøter den kristne part, da har det, som *dr. Pope* sier, «gjennomgående vært ansett at en slik utstøtelse *er like syndig som hor* og en gyldig grunn til skilsmisse.» Altså at «skilsmissen *gir rett til gjengifte.*»

Paulus sier i sin behandling av spørsmålet om den vantro endelige og bestemte oppgivelse av ekteskapet at den annen part (den kristne) er fri: «Men dersom den *vanthro* skiller seg, da får han så gjøre; broren eller søsteren er *ikke* trellbundet i slike ting.» I den engelske oversettelse lyder det: «let *him depart!*» (la ham gå!), altså den vantro.

Jeg går da ut fra at hvis man har *lov* å skilles, *så er virkelig ekteskapet oppløst*. *Jesu ord* må her være avgjørende: «Men jeg sier eder at den som *skiller* seg fra sin hustru, *uten for hors skyld*, og *gifter seg* med en annen, han driver *hor*, og den som *gifter seg* med en fraskilt kvinne, han driver *hor*» (**Matt 19, 9**). Jeg forstår stedet slik (merk min oppstilling av

ordene): «Men jeg sier at den som skiller seg fra sin hustru og *gifter seg med en annen* — uten for hors skyld, *han* driver hor.» Jesus har sikkert ment at hvis man gifter seg med en annen, når hustruen eller mannen i det første ekteskap *har* bedrevet hor, *så gjør man seg ikke skyldig i hor!*

Noen vil vel si: Les stedet som det står! Gjerne det. Men det har samme mening. Hvis man gifter seg med en annen kvinne eller mann, når ektefellen ikke har bedrevet hor, *da* gjør man seg skyldig i hor (påtvungen skilsmisse unntatt). Men hvis hustruen eller mannen *har* bedrevet *hor*, og man da går hen og gifter seg, så bedriver man *ikke* hor! Av den gode grunn at det første ekteskap er *oppløst!* Når Jesus sier videre at «den som gifter seg med en fraskilt kvinne, han driver hor,» så mener han en kvinne som er blitt skilt *uten at hor var tilstede* i det første ekteskap. Som t. eks. i **1 Kor 7, 10-11**. Men *har det vært hor tilstede* hos ektefellen, *da er hun løst*, og den mann som tar henne til hustru, *driver ikke hor*.

Hallesby sier: «I det tilfelle som Jesus nevner, da ekteskapet er oppløst ved den ene ektefelles *utukt*, *kan den annen part inngå nytt ekteskap uten å begå ekteskapsbrudd*. Men vi bør da nøye merke oss at Jesus her kun taler om den kristnes *rett*, ikke om hans *plikt* til å foreta skilsmisse i det nevnte tilfelle. På grunn av sin kristelige kjærlighet og dens trang til å *tilgi*, vil den troende derfor ikke benytte sin rett til å skilles fra sin ektefelle bare fordi denne er falt i utukt. Hvis hans ektefelle angrer sin synd og ber om tilgivelse, så vil han fortsette det ekteskapelige samliv. *Sin rett* til skilsmisse vil han først benytte når det viser seg at *den annen angerløst ønsker*

å fortsette sin utukt.» Skriftens lære synes da å være den at *ekteskapet ikke skal oppløses*. Det er en forbindelse som gjelder *hele livet* — «inntil døden skiller eder ad», lyder det i ritualet. Slik var det «fra begynnelsen.» *Det er kun et syndig forhold* som kan oppløse det, nemlig *hor*, eller det at den «vantro» tvinger den troende ektefelle til skilsmisse.

I den gamle pakt *stenet man dem som falt i hor*. Det var altså dødsstraff for det! En oppløsning av ekteskapet ved *hor* er ikke mindre heslig i den nye pakt. *Og den uskyldige part er dermed moralsk sett løst fra ekteskapet!*

Jeg har påpekt at det er dem som har vist toleranse overfor den falne part. *Hallesby* anbefaler det også som vi ser. Men det ligger en stor sannhet i *G. F. Hansens* ord: «*Det kan komme til det punkt at den troende ikke orker å leve sammen lenger med en slik mann eller hustru, hvor det føles som en vanhelligelse å gi seg selv hen til en slik, ja, som en forbrytelse mot de livsspirer man bærer i seg å blande sin sæd med en sådans!*»

Skilsmisse er den naturlige følge av et slikt forhold. Visstnok *kan* den kristne part leve i en slags enkestand, eller om man vil, som en slags enkemann, men Skriften krever det ikke. Den tillater *gjengifte* for den uskyldige part. Likevel er det naturlig at *man ikke skal forhaste seg!*

Men dette med den «*uskyldige part*» er en sak som det ikke er så lett å avgjøre. Ofte kan den ene part ved sin utålmodighet, uvennlighet, ja, likefrem ukjærlighet, ha drevet den annen part fra seg, så vedkommende i fortvilelse synder. Det

bør naturligvis *ikke* være en grunn, men hvis vedkommende ikke har den selvbeherskelse som sann levende kristendom skjenker, så *kan* det føre til et slikt overilet skritt. Men da *må* den såkalte «uskyldige part» ta dommen inn over seg for bruddet. Spesielt hvis han eller hun *har nektet samleie*. Det siste forhold har ført til sørgelige fall hos svake mennesker! Det bør bli, og vil ganske sikkert bli det også, en demper på den *som ennå har en øm samvittighet*, men står i ferd med å kaste seg i armene på en ny ektefelle, fordi man kan begrunne det med hor hos sin mann eller hustru.

ER DET ANDRE GRUNNER TIL SKILSMISSE?

G. F. Hansen mener at *han* kan fremlegge flere rimelige og berettigede grunner til skilsmisse. Jeg skal blott gi et utdrag av disse:

1) Ekteskapet er til som et middel for å *skape, oppholde og utfolde* livet etter Guds vilje. «Livsskapelsen er da bare et annet uttrykk for *barneavl*, mens objektet for livsoppholdelsen og livsutfoldelsen er så vel ektefellenes eget som deres barns liv. Kun så lenge mann og hustru i fellesskap arbeider på å løse denne *tredobbelte oppgave* — så langt deres erkjennelse av sannheten og deres evner rekker — er de «*ett kjød*» i bibelsk forstand. Lar de alle disse ligge, er forholdet *intet ekteskap* etter bibelens syn.

2) Går man inn i ekteskapet *med det forsett ikke å sette barn inn i verden*, da er ekteskapet *hverken bibelsk eller kristelig*. Man har derved «fornektet det første og grunnleggende formål» for ekteskapet. «En kristen bør derfor ikke ta en ektefelle som prinsipielt inntar en slik holdning overfor barneavl. Kommer det først frem etter giftemålet, tør man vel neppe erklære det for den troendes plikt å skille seg *straks*, men først når han eller hun forstår at ektefellens vantro og egenkjærlighet er så rotfestet at det for menneskelige øyne ikke er utsikt til noen forandring.»

En annen sak er det naturligvis når begge parter er blitt eni-

ge om dette av hensyn til et høyere guddommelig formål, eller man, grunnet fysiske tilstander, er tvunget inn i et *barnløst liv*.

Skriver det seg *fra ulyst* til å oppfylle de forpliktelser som Gud har knyttet til ekteskapet, da kan «en kristen ikke gjøre seg delaktig i ektefellens *tross mot Gud* ved å la de livsspirer dø som Gud har nedlagt i ham eller henne, men må sette sin stilling som ektefelle inn på at så ikke skjer.»

3) Det er også skilsmissegrunn at den ene ektefelle oppdager etter vigselen at den annen «*lider av en eller annen uhelbredelig sykdom*, som enten gjør samleie umulig eller vil gjøre barna lite eller ikke levedyktige eller behefte dem med en eller flere smertefulle sykdommer.»

4) «Også ut fra ekteskapets annet formål, *livsoppholdelsen*, kan en skilsmisse bli rett og plikt.» «Den som neglisjerer, forsømmer eller likefrem motsetter seg oppfyllelsen av denne plikt, er *derfor heller ingen virkelig ektefelle mere*.»

5) Eller om man lever som dranker (vanedranker, periodedranker) og utviser dertil brutalitet og grusomhet, da har man forsømt sin plikt som ektefelle.

6) Eller om den ene ektefelle avgjort og målbevisst arbeider på å rive sin familie ut av samfunnet med Gud?

7) Eller uhelbredelig *sinnssykdom*?

Så langt *G. F. Hansen*. Han anfører flere lignende grunner. Som det vil sees av *følgende*, kan jeg ikke gi ham rett i alt

dette, for om enn de forhold man kommer i, *ofte uventet*, synes uutholdelige, så har likevel *en levende kristen ganske andre betingelser og forutsetninger å møte dem med, enn et verdslig og uomvendt menneske.*

De har lært *bønnens* hemmelighet. Med levende kristne mener jeg slike som har opplevd en personlig *frelse* ved troen på Jesu forsoningsverk! Ingen annen har rett å kalle seg en kristen. De er gjenfødte ved den Hellige Ånds kraft og er blitt Guds barn og er villige å la seg lede av Ånden ifølge Det Nye Testaments undervisning.

Med hensyn til punkt 2) i G. F. Hansens uttalelser, så synes jeg at det ligger klart oppe i dagen at hvis den ene part vegrer seg stadig fra seksuell omgang, så kan ikke de to betraktes som ektevidd i bibelsk forstand, selv om de er vidd i kirken eller hos *notarius publicus*. De er *ikke* blitt «*ett kjød*», hva jo vielsen forutsetter. De er i virkeligheten *ikke gift* i Guds betraktning som sa at de to skulle være «*ett kjød*». Den forurettede part har full rett å oppløse en forbindelse *som vitterlig intet ekteskap er!*

3) Er man ellers blitt overrasket og sørgelig skuffet ved de forhold man oppdager hos ektefellen *etter vigselen*, da må man, særlig når det gjelder *smittsomme sykdommer* (t. eks. syfilis m.m.) med en gang søke å forhindre smittens utbredelse. En *lege* vil kunne anviser hvordan det bør skje. Ektevielsen kan neppe sies å være bygget på *ærlig grunn*, når den syke ektefelle ikke har åpenbart forholdet på forhånd for den annen part. Her blir da anledning til å øve seg i bønn og tro, hvorigjennom mange mennesker er *blitt helt helbre-*

det. Jeg tør derfor ikke gå så langt som G. F. Hansen som forlanger skilsmisse.

Mangen hustru har også kjempet tappert og lidt meget over for *fordrukne menns* brutalitet — i årrekker, og, ved Guds nåde, som svar på bønn, har de endelig vunnet seier. Her kommer **1 Kor 7, 12-13** til anvendelse. Vil den «vantro» forbli, sier Paulus, da skal den troende ikke skille seg.

Den bedende og troende hustru eller mann kan aldri vite *når* bønnehørelsen vil komme, men vi har vært vitne til mange hjemms forvandling når *Jesus* har fått overhånd! Ventetiden hører med til den lutringsprosess i lidelse hvorved man modnes i *Gud!*

Vi kommer til det resultat at de eneste virkelige grunner som *Skriften* omtaler til skilsmisse (og den skal i alt være vår rettesnor) er *hor* hos *den* ene av ektefellene, eller *påtvunget skilsmisse*, og dernest som ovenfor anført: Der hvor en vielse har funnet sted, men innholdet av et bibelsk ekteskap mangler, synder man ikke når det tomme skall knuses ved en offentlig oppsigelse av formens bindende makt.

FREMKALT ABORT

Abortus Provocatus. Dette uttrykket er blitt aktuelt og allment i våre dager. Men det er grunn til å anta at ikke alle kristne er seg sitt ansvar bevisst med henhold til dette spørsmål. Vi har imidlertid Guds ord å rette oss etter i hele forholdet mann og hustru imellom.

Paulus sier (*1 Kor 7, 1-6*): «Men vedkommende det som dere skrev om, da er det godt for et menneske ikke å røre en kvinne; men for hors skyld skal hver mann ha sin egen hustru, og hver kvinne sin egen mann. Mannen gjøre sin skyldighet mot hustruen, og likeså hustruen mot mannen; hustruen råder ikke over sitt eget legeme, men mannen; likeså råder heller ikke mannen over sitt eget legeme, men hustruen. *Hold eder ikke fra hverandre uten efter samråd, for en tid, for å leve i bønn, og kom så sammen igjen, forat ikke Satan skal friste eder, fordi dere ikke makter å være avholdende! Dette sier jeg som tillatelse, ikke som påbud.*» Og atter er det dem som ligner *mederne (Jes 13, 18)*: «over fosteret i mors liv forbarmer de seg ikke»

Det er mange som ikke følger Guds ord. *Barnebegrensningen* er gått dem i blodet. De forsvarer den. Det er blitt *et nasjonalt onde!* Men når troende mennesker følger de verdslige menneskers praksis, da er det *synd!* Og går det så langt at man til og med benytter *preventive midler* for å fordrive fosteret, eller benytter seg av legehjelp til det, så er det i strid med *all god kristendom!*

Det stod nylig en artikkel i et blad om «Den *ulovlige og stigende fosterdrapstrafikk*», og komiteen for folkemoralens reising har tilstillet regjeringen en meget kraftig henvendelse om saken. Lovens vedtekter brytes både av leger og kvakksalvere. Komiteen forlanger at «de såkalte humanitære og sosiale indikasjoner blir avvist.»

Prof. Hallesby har uttalt seg i lignende retning: «Når man krever rett til kunstig abort også på *sosiale indikasjoner*, så er de objektive hensyn til livet og dets sakrosankte vesen fjernet. Avgjørelsen er overdratt menneskets subjektive for-godtbefinnende: Hvis moren eller hennes familie føler barnets liv fysisk eller psykisk ubehagelig, økonomisk for kostbart eller sosialt som en skam, så hevder man legens rett til å ta fosterets liv.»

Dette er jo en forferdelig og grunnfordervende retning! En grunnregel må det bli for alle at «*fosterets liv ikke røres, uten at det er fare for morens liv.*» Hva rett har man å *drepe et barn* når det er i morens liv, unntagen det gjelder å redde moren? Ikke mere rett enn etter at det er født til verden! De som gjør det, blir ikke uten skyld innfor *Guds domstol*!

Den «nye morals» håndhevere kan nok forsvare og anbefale slike mord, men den som har et rent sinn og vil bevare en ren samvittighet, kan ikke gjøre det. Alle kristne må reise seg mot den minste antydning i den retning og hevde den sanne moral alle vegne!

ET FORMANINGSORD

Til den falne kristne.

Er du falt for fristelsen i disse dager å oppløse ekteskapet av andre grunner enn de Jesus og Paulus anfører, så sørg for snarest mulig, hvis det lar seg gjøre, å fjerne dette onde fra ditt og andres liv! Gjør godt igjen det som du har gjort galt! Ydmyk ditt hjerte innfor Herren og innfor den du har forlatt, og hvis han eller hun ennå er ugift, søk å bøte på den *synd* du har begått og kom inn i den plan som Jesus så gjerne vil at alle hans disipler skal følge.

Her må det kristne storsinn gjøre seg gjeldende. Man har engang tatt standpunkt for Kristus og mot verden og dens vesen og kan ikke derfor, uten å ta skade på sin sjel, gå med på verdens tenke- og handlesett. Har du forlatt de kristne prinsipper, så *vend om med en gang* og bli en kristen på ny i ånd og sannhet!

Hvis motparten som du har forlatt og forkastet, er gift på ny, så kan nok neppe det sår leges, men du personlig må erkjenne og bekjenne din synd og beklage den og la den gode Hellige Ånd lede deg frem på ydmykhetens og renhetens rette stier!

Til den nåværende forvillede slekt — de ufrelste verdens mennesker!

Disse er lik folket på Noahs og Lots tid. De lever i synd og lettsindighet og glemmer sin Gud og den *forsoning* Han har tilveiebragt gjennom Jesu dyrebare blod. Kanskje de knapt har hørt om den, og hvis de har gjort det, så er den muligens fremstillet på en hånende og foraktelig måte! De er muligens blitt påvirket av «den nye moral» — hvorved slekten ødelegges og nasjonens ruin og undergang fremskyndes!

Til dere vil jeg si: Begynn å lese Bibelen. Be, om det så er for første gang i ditt liv, at du må lære Herrens veier å kjenne! Da vil du ganske sikkert være med å slå ned all den lettferdighet og ubluhet og skamløshet som trenger seg frem som en giftig tåke i mange kretser i vårt kjære fedreland!

Selv om man ikke er kristen i dette ords rette betydning, så søk allikevel å bevare den anstendighet og moralske renhet som kan holde det menneskelige samfunn sunt og rent!

En av de første betingelser for et rent samfunn er rene ekteskap! — rene hjem! — ren litteratur! — og ren fred i det sosiale og det politiske liv!

Det viser seg at de flestes *samvittighet* kan berøres av de livserfaringer man har gjort. Når det *kjødelige raseri* — lidenskapene — har lagt seg noe, begynner mange å innse hvor tåpelig og ondartet deres handlemåte har vært.

Skal man ikke nå i god tid — istedenfor å pleie lidenskapene, den onde lyst, det gamle Adams sinn — ta seg sammen og kvele disse? Selv uomvendte og ufrelste mennesker har gjort dette og har hatet seg selv og de utskielser de har pleiet, som kun har ført til ruin og nedverdiggelse av det menneskelige liv! Selv om dette skritt ikke fører frem til sann kristendom (alene troen på Jesu forsoning formår det), så er det bedre for en selv og samfunnet hvor man beveger seg enn selv i minste grad å føre til samfunnets demoralisering!

Jeg har lest om statskirkeprester som har vært så heldige at de har kunnet forhindre mange skilsmisser. Det samme er tilfelle i andre religiøse samfunn. Ofte har det kun vært tilfeldige stridigheter mellom ekteparet, eller kanskje en plutselig oppblussing av det kjødelige sinn. Men vise og forstandige ord har stanset det stridende par, så en stor ulykke er blitt fjernet, og med glede har de vunnet hverandre på ny!

Tenk hvor stort!

Det må prekes mere inn i folks bevissthet at ekteskapet er et stort gode for den enkelte og samfunnet, og at den som krenker det, begår en urettferdighet så skjendig og fordervelig at vi godt kan fatte hvordan man i den mosaiske tid *stenet de skyldige til døde!*

Man må huske at samfunnets *organisme* er avhengig av *rene* ekteskaper! Lar man den umoralske gift trenge inn i organismen, så lider hele samfunnet følgene av dette. Og «*hva et menneske sår,*» sier ordsproget, «*det skal det høste!*» Den

som bryter sine forpliktelser overfor sin neste, *gjør det aldri straffet!*

Må det norske folk verge sitt land mot alt som kan bryte ned dets kraft i åndelig, sosial og moralsk henseende! La våre barn og ungdom vokse opp i hjem hvor Bibelen holdes høyt og i ære! Da vil ekteskapets renhet skinne frem i uplettet skjønnhet og harmoni!

SUMMA SUMMARUM

1. Gud har innstiftet ekteskapet, og Jesus har hedret det i Kana i Gallilea.
2. Guds mening var at det skulle vare livet ut.
3. Synd og syndig forhold har fordervet Guds plan.
4. Moses tillot skilsmissebrev for folkets harde hjerters skyld.
5. Men folk grepet i hor ble stenet til døde.
6. Jesus tillot skilsmisse hvor den ene part var falt i hor. Dette skulle da ikke forstås som et påbud, men som den uskyldige parts rett. Den skyldige var å betrakte rettslig sett som en død. Barmhjertighet kunne da utvises og den skyldige tas til nåde av den forurettede part. Et fortsatt liv på denne måte er likevel ikke å anbefale.
7. Paulus tillot skilsmisse hvor den «vantro» (hedningen) absolutt forlangte det. Den kristne part skulle da ikke søke skilsmisse. En sådan skilsmisse oppløste ekteskapet helt, på samme måte som når *hor* var tilstede.
8. Jesu ord og Pauli brev om skilsmissen gjaldt likevel ikke dem som ikke var kjent med loven eller den kristne forkynnelse. De «vantro» — hvor ofte de enn var falt i skilsmis-sens synd, mens de var «vantro» — kunne, når evangeliet lød for dem, bli frelst. Det betydde ikke at man skulle skilles fra sin daværende hustru eller mann (den første tillot ikke

Mose loven at man skulle gifte seg med på ny). Dersom den «vantro» ville at ekteskapet skulle holdes gående, så skulle ikke den kristne ektefelle søke å oppløse det, heller ikke den kristne menighet. Den frelste bror eller søster skulle betraktes som et frigjort og hederlig medlem like fullt.

Annerledes stiller det seg når man som kristen går hen og skiller seg, med mindre det er på grunn av hor hos den annen ektefelle, eller man blir påtvunget å skille seg. Den som skiller seg av andre grunner enn disse som av Jesus og Paulus er tillatte, må ikke tillates å stå i den kristne menighet, med mindre et fullt og helt oppgjør finner sted, som tilfredsstillende de etiske og kristelige krav.

STIKKORDREGISTER

B

barn · 18; 30; 32; 35; 41; 44; 46; 53;
55; 58; 62
barnedåp · 47
bigami · 43

E

ekteskapet · 13; 29; 53
evolusjonslære · 13

F

flerkoneri · 14
forlovelse · 10; 11; 12
fraskilt · 21; 23; 26; 35; 36; 44; 49;
50
fred · 16; 28; 33; 34; 36; 42; 49; 60

G

gamle pakt · 10; 51
gjenfødt · 55
gjengifte · 43

H

hedningene · 14; 19; 20; 22; 23; 27;
34
Hellige Ånd · 55; 59

hor · 17; 22; 25; 26; 28; 31; 33; 34;
35; 36; 37; 42; 43; 44; 45; 49;
50; 51; 52; 56; 63; 64

K

kameratekteskap · 17
katolsk · 28; 37
katolske kirke · 37; 38; 39
kristen · 11; 12; 19; 20; 23; 34; 37;
42; 48; 53; 54; 55; 59; 64
kyskhhet · 16

L

legemer · 30

M

moral · 13; 15; 16; 34; 58; 60
moseloven · 10

P

pakt · 10; 26; 27; 44; 45; 51
predikant · 12

R

religioner · 13

S

samleie · 10; 52; 54

samliv · 20; 43; 50

skilsmisse · 14; 19; 21; 22; 26; 27;

28; 33; 34; 35; 36; 37; 39; 41;

42; 43; 44; 45; 46; 48; 49; 50;

51; 53; 54; 56; 63

skilsmissebrev · 21; 63

skjøge · 31

T

troløvelse · 10; 11

U

ufrelst · 11; 32; 36

uomvendt · 11

urfolk · 13

utukt · 10; 15; 16; 31; 34; 35; 46;
49; 50